

ART72 2016. 05. 31.

Lelkednek sem Art egy kis táplálék

2016. 05. 01. vasárnap Pesti Vigadó

„Szabadnaposak” lettünk, hogyan lehet hasznosítani a váratlan szabadidőt? Kiállítást fogunk nézni, május elsején, vasárnap délelőtt. El is indultunk, de minden le volt zárva a környékünkön. (Így készülhetett egy kép a Lánchíd kellős közepén, az „egyenlítő” átlépve.) Tehát a Vigadó épületéig gyalog mentünk (jöttünk), azaz két személyes május elseji felvonuláson vettünk részt! Önszántunkból!

Igaz „felvonultak” sokan, Pestről, át Budára autókat és azok bemutató versenyét, valamint repülőgépeket nézni, peracet, kürtös kalácsot enni, és sört inni, de mi ketten, éppen ellenkező irányba vonultunk fel. (Talán látszik a kis képen, hogy a férjem és a tömeg, egymásnak háttal vannak.)

Megnéztük a kiállítást. Hazafelé, vettünk fagyit (csillagászati áron), a Clark-on még öt túra-autót is láttunk, a repülőket pedig ebéd után már az ablakunkból néztük.

Mindenről beszámoltam, csak a kiállításról nem. A Vigadó épület ötödik emeletén pompás, légkondicionált, kiállító teremben vannak elhelyezve Gyarmathy Tihamér képei. Mindjárt a bejáratnál a vele készült riportfilm megy folyamatosan, ami 80 éves korában készült. (90 évesen halt meg 2005-ben) Grafikai, kollázsai, dia-kockái, (Féner Tamás közreműködésével készültek), a festmények, valamint lakásának parányi ékességei, fantasztikusak! Szépen megrendezett, figyelemfelkeltő kiállítást láttunk.

2016.05.01. vasárnap Katona József Színház

A darabot Pintér Béla Puccini: A köpeny című operája alapján írta. Ez a szöveg szerepelt az eredeti színlapon, no meg a Kulka János neve. Kulka, azonban agyvérzést kapott. Hírek szerint már gyógyulgat, de színpadra lépni – nagyon nagy valószínűséggel – ebben az évadban már nem fog.

Az „alapirodalom-opera” felhasználására vonatkozó utalás megmásítását pedig megértettem, amikor megnéztük a darabot.

Megint nagyon sikeres művet alkotott a Pintér Béla. Igaz nem Ő fedezte fel ezt a műfajt (Lásd: Cherbourgi esernyők c. filmet 1964.), de nagyon sikeresen alkalmazza. A zenéket is Ő válogatta a szövegéhez, majdnem az összes Puccini opera ismert dallamát felhasználva. (Szerepel a műben, Kalaf herceg a Turandotból, Mimi a Bohéméletből, Lauretta, a Gianni Schicchi-ből, a Pillangókisasszony nagyjátékja, Tosca imája, és ami még nem jut az eszembe) Egyáltalán nem baj azonban, ha valaki nem ismeri ezeket az operákat, mert legalább nem gondolkodik rajta, hogy melyikből, melyik áriát idézik éppen, hanem folyamatosan a darabra figyel.

Talán mondanom sem kell, hogy nem A köpeny lett átírva, illetve éppen csak annyiban hasonlít a két mű egymásra, hogy a féltékeny férj megöli a felesége szeretőjét, illetve azt hiszi, hogy megölte. Ez az utóbbi már a „változat” része, mert az igaziban, tényleg megöli a férj a szeretőt.

Itt a főhős egy vidéki polgármester (Nagy Ervin), aki éppen most nyerte el negyedszerre ezt a pozíciót. A többi szereplő a kampánystáb, a feleség (Rezes Judit), valamint a kampányigazgató. Ő lett volna Kulka János, a szerepet Bezerédi Zoltán vette át, és nagyon jól csinálja. A feleség szeretője, egy olimpiai bajnok, aki viszont lány, azaz nő (Jordán Adél), szenzációsan alakít. A darab szövege pedig nagyon ismerős a magyar nézőnek, visszaköszönnek a „vak komondorok”, és valami Ákosnak a szövege a nők kötelességeire vonatkozóan, és hasonló továbbiak, és még durva káromkodások, a gyönyörű dallamokra.

Szóval nagyon jó előadást láttunk. Kérdezel valamit? Ja persze, azt még nem mondtam, hogy a színészek éneklék a szerepüket, azaz végül is egy operát láttunk!

2016. 05. 03. kedd Lengyel Kultúra Háza

Fehér László kiállítás

Egy kis Radnótira való emlékezés is történt, ha már arra vitt az utunk!

Egyébként Fehér Lászlót mentünk nézni a Lengyel Kultúra Házába. Egy kis teremben vannak a képek és valószínűleg ezek a legújabbak, mert ilyen technikával készült képeit még nem láttam a művésznek. A fekete-fehér, az stimmel!

2016. 05. 05. csütörtök Örkény Színház Kamara (volt Shure Stúdió)

Bagossy László és Epres Attila: **Digger drájer**

Meglepetés volt számunkra, hogy az Örkény Színház - netán – bekebelezi a volt Budapesti Kamara Színház egyik játszóhelyét, az Asbóth utcában levő Shure Stúdiót. Tulajdonképpen nagyon jól tenné, ha így tenné, mert akkor nem kellene a Színház előcsarnokában játszani a kisebb, illetve a kísérleti darabokat. (Mint ahogyan például: Két néni, ha elindul, vagy az Ibusár című darabokat láttuk.)

A kezdeményezés jó, ott állt üresen az említett terem és csak lerobbanni tud, kár lenne érte. Egyébként, amióta nem jártunk arra, fellendült a környék. A sarki Aranypók üzlet étteremmé változott, és még két boltból is az ablakon, kirakaton keresztül áruló büfé lett. Annál feltűnőbb, hogy szintén az Asbóth utcában levő Ericsson Stúdió és a volt jegyiroda, összefirkált, plakátozott kirakata illetve bejárata az elhanyagoltságával csúfítja a környezetet. (Így még enni sem gusztusos azon a tájékon!)

Tehát a kezdeményezés jó, nem jó azonban, hogy az Örkény Színház is átvette a stúdió színházak rettenetes szokását, hogy, mivel nincs számozott hely, a bebocsátás érkezési sorrendben történik. Nem nyitják ki azonban nézőteret, hogy a néző bemehessen és leülhessen, hanem az utolsó pillanatig várni kell, aztán meg mindenki rohan, hogy jobb helyre tudjon ülni. Korábban még értettem, mert a darabok „nyitott színnel” indultak, amelyben a színészek még a nézők érkezése előtt beültek, álltak a kezdő pozíciókba, de ennél a darabnál függöny van, tehát nyugodtam beengedhették volna a nézőket akármilyen sorrendben.

És akkor jöjjön a darab! Tulajdonképpen a színlapon három ember szerepel, férj, feleség és a gyermek. Mégis azt kell mondanom, hogy ez a darab egyszemélyes monológ. Csodáltuk is Epres Attilát, hogy egy másfélórás szöveget meg tudott tanulni. A feleség szerepe annyi, hogy a férje kezébe adja az éppen aktuális kellékeket. A kisfiú sem szólal meg a monológ alatt, de a darabot mégis Ő fejezi be, zárja le az angolul elmondott magyar népmesével. Nagy csattanó!

A téma: aktuális mai magyar, miért megy Angliába dolgozni egy magyar férfi (nehéz gépkezelő), kisvártatva követi őt a fia és a felesége.....

2016. 05. 7-8-9. Kalmár rokonság keresése

Aki keres, az (nem) talál!

Hiába a szép közmondás, bebizonyosodott, hogy ez bizony nem mindig van, így azaz az én esetemben nem működött! Persze az is lehet, hogy rosszul kerestem! Való igaz, hogy biztos információ nélkül nehéz is. De nem baj, talán van még időm a folytatáshoz. Mindazonáltal három szép napot töltöttünk együtt a barátainkkal, igaz volt egy kis baleset, de szerencsések voltunk, mert történhetett volna óriási baj is, de nem történt! Továbbá megtekintettünk egy csodásan fejlődő, szép magyar várost: Gyulát!

Első állomás: **Biharvajda**

Tibi/ Szőrös Gyula/ Erika/ Kalmár Margit (Cuci) dr. Szőrös Ildikó

Majd visszajöttünk aludni: **Gyulára**

A szálloda,

a vár,

Almásy kastély

A nagy csalódás (nekem): **Seprős**

Egy biztos pontot találtunk a Czárán kastélyt, más mindent felszántottak és sóval hintették be. Már a falu, és a neve is román!

Arad szép város

, de eredmény: semmi!

2016. 05. 11 szerda Radnóti Színház

Miroslav Krleža: **A Glembay ház**

Azt írja a szórólap, hogy: „viharos lendületű sötét indulatokkal telt dráma”. Sajnos ezt a véleményt ezen előadás alapján, nem tudom igazolni! Számomra csak annyi derült ki ebből az előadásból, hogy egy gazdag ember körül nagyon sok felesleges ember tolong! Ki ilyen, ki olyan önérdék miatt. Beleértve a szépséges, fiatal második feleséget is, akiről hamarosan kiderül, hogy esze ágában sincs (soha nem is volt), olyan gondolata, hogy idősb férjét gondosan, szeretettel vegye körül és netán még ápolja is! Fiatal szeretőt tart (a gyóntató pap személyében) és még vannak viselt dolgai. Az előző házasságból született fiú pedig, minden látszat ellenére, éppen olyan érdekes, mint akik az apját körülveszik. Csak Ő egy kicsit lázad, áskálódik és keseríti az apja életét. (A darabból az nem derül ki, hogy ez a „keserítés” kölcsönös lenne-e?) Több kritikában olvastam, hogy a két férfi összecsapása a darab csúcspontja! Nekem két, egymáshoz semmi közük férfi, lagymatag párbeszéde volt!

Nem tudom, hogy ezt a színművet miért tűzte műsorára a Radnóti Színház. Hacsak éppen az a példázat nem, hogy minden gazdagot egy csomó léhűtő, szolgálékú, érdekes ember vesz körül!

De Miroslav Krleža, olyan amilyen, valószínűleg olvasva sokkal jobb lehet a mű, mint ebben az előadásban. Nem tudok azonban rájönni, hogy miért nem volt jó mégsem ez az előadás? Talán a kicsi színpad? Talán a színészek? Bálint András, mintha már nagyon fáradt lenne, hangja is alig van. Elegánsan személyesíti meg a gazdag családfőt, de ereje már nincs! A feleséget alakító Szávai Viktória, pedig mintha egy sablonból vágták volna ki, vagy egy előre megírt program-modulból emelték volna át. Szép, merev, szívtipró, érzés nélküli, érdeknő! Amikor kiderül, hogy vagyon sem maradt rá, dühöng egy kicsit, azután megrázza magát, mert biztosan tudja, hogy csak egy újabb gazdagházasságot kell kötnie és újra felszínen van!

Igazi csalódás számomra, Pál András volt, aki az előző házasságból származó fiút alakította! Pedig nagyon jó a renoméja és csak 34 éves. Túljátszotta a szerepét, kis kövérkés, kopasz férfi nem illett a Bálint Andrásához!

2016. 05. 13. péntek Szabados György: ZeneEst IX.

Rock Opusok

King Crimson

Ha valamiről állíthatom, hogy nem az esetem, akkor bátran elmondhatom, hogy ez a műfaj teljesen kimaradt az életemből. A férjemtől kaptam eligazítást és tájékoztatást, hogy egyáltalán össze tudjam állítani a beszámolómat. (A hetedik együttes nevét pedig, meg kellett kérdezniem a Szabados úrtól, hogy kik voltak!)

Gyurikám! Minden elismerésem a Tied, hogy ennyire „mindenevő vagy”. Szívesen meghallgatom a jövőben is az ilyen jellegű estjeidet, csak ne kérd tőlem, hogy megszeressem ezt a műfajt!

2016. 05. 14. szombat Pesti Színház

Molière: **A képzelt beteg**

Klasszikus dráma, mindenki tudja, miről van szó. De, tényleg miről is van szó?

Argon a gazdag párizsi polgár életét a betegsége tölti ki és ez a mániája önzővé és zsarnokká teszi. Csak az orvostudományban hisz és fiatal feleségében.

És itt a lényeg, ami miatt talán érdemes újra elővenni, leporolni és sziporkázó módon eljátszani ezt a darabot: Azokat, akik kételkednek Argon hitében, elképzelésében, véleményében, azokat ellenségnek kell tekinteni!

Márpedig kételkednek, kigúnyolják a háta mögött, természetesen, de persze akadnak szép számmal támogatói, akik mind Argonból élnek!

Argonnak még életében csalódnia kell, amely csalódásba azután tényleg bele is hal!

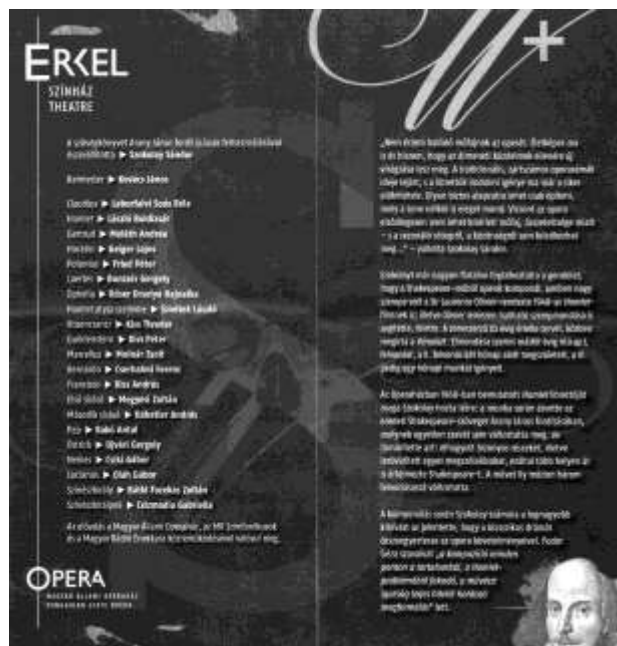
Hát bizony nagy kár volt, mert élhetett volna szépen, vidáman, egyensúlyban a környezetével, jó módban a felhalmozott pénzéből.

Külön érdekessége a darabnak és a színjátszás történelmének, hogy ez a mű Molière utolsó darabja volt. 1673. február 17-én a Képzelt beteg címszerepét alakító Molière előadás közben a színpadon rosszul lett és még aznap meghalt,

53 éves volt.

2016. 05. 19. csütörtök Erkel Színház

Szokoly Sándor: Hamlet

A Magyar Állami Operaház Shakespeare halálának 400. évfordulója alkalmából **Shakespeare + 400 Fesztivál** címmel rendezvénysorozatot indított el.

Ennek a fesztivál sorozatnak pár előadását látogattuk meg, például Szokoly Sándor: Hamlet című művének koncertszerű előadását is.

1968-ban az Operaház III. emeletén ott voltam az opera bemutatón. Sajnos nem emlékszem, hogy az akkori bemutató sikeres volt-e, vagy nem, de az bizonyos, hogy az Operaház nem nagyon favorizálta ezt a művet Szokolynak. A Várnász akkoriban olyan siker volt, hogy a második Szokoly opera nem tudott versenyre kelni vele. Nem láttam azóta sem, csak ezen a mostani estén. Belátom, hogy a rengeteg szereplő miatt nem kis vállalkozás lenne a mű jelmezekkel, díszlettel való színpadra állítása. A huszonegy szereplőnek nem is jutott szék az Erkel Színházban, a színpadon, még szerencse, hogy nincs minden szereplő egyszerre, egy jelenetben együtt, így meg lehetett oldani a szereplők elhelyezését.

48 évvel a bemutató után azt kell, hogy állítsam, hogy vagy az opera érett meg az eltelt időszak alatt, vagy én. Nagyon tetszett nekem a mostani előadás és felidézte bennem a Várnászt is. Jó lenne, ha az Operaház valamelyiket színpadra állítaná, még a közeljövőben. Biztosan ott lennének a bemutatón!

2016. 05. 21- 26. **Utazás Portótól – Bilbaóig**

Egy kicsit világgá mentünk, jó volt!

És nem utolsó sorban került egy újabb pipa a művészettörténet könyvem ábrája mellé:

Mk 22 oldal 23. ábra

2016. 05. 27. péntek Szalon. **Graphisoft Park Kft.** épületei és környéke

Sajnos a park látogatására mi az Urammal nem tudtunk elmenni, mert pénteken délután más irányú elfoglaltságaink vannak, tanévben.

Ezért csak a Park látogatását követő összejeövetelen tudtunk megjelenni.

Évekkel ezelőtt, azonban nekem egy szakmai konferencián kellett részt vennem, amit a Microsoft területén tartottak, akkor bemutatták az épületeket és a parkra vonatkozó terveket, elképzeléseket. Ezt követően pár évvel később az Idegenvezetői Világnap alkalmából rendezett városnéző sétán vettünk részt, amikor is az addigra elkészült új épületeket és a volt Gázgyár épületét, valamint az hozzá tartozó „lakótelepet” mutatták meg az érdeklődőknek. Így, ha nem is egészen napra készen, de már volt részünk a Park, és az általa befoglalt épületek megtekintésében. Véleményem pedig az, hogy, az lenne csak a szép, ha egész Budapest ilyen gondozott és ápoltság tudna lenni! Milyen jó lenne! Benne lennék egy olyan megoldásban is, hogy mindenki a saját környezetéből vállalna fel, mondjuk, 50 négyzetmétert, amit gondozna. Ha például Budapest területét elosztanánk a lakosok számával, akkor pontosan meg lehetne kapni azt a számot, terület nagyságot, amelynek gondozását vállalná egy-egy önként jelentkező. Vajon milyen eredmény születne? Lenne olyan szép, mint a Graphisoft Park? (Vagy olyan, mint Bilbao?)

2016. 05. 28. szombat Erkel Színház

Charles Gounod: **Rómeó és Júlia**

Shakespeare + 400 Fesztivál újabb bemutatója, szintén koncertszerű előadásban.

Nem ismertem Gounodnak ezt a művét, illetve Júlia áriáját igen, sokszor hallottam, mert énekversenyeken sikeres lehet vele egy szoprán, ettől népszerű természetesen a dallamos ária, de így egészben még nem hallottam ezt az operát. Bizony kár, mert gyönyörű.

Shakespeare-nak ez a műve más műfajban is sikeres, és állandó darabjai a világ összes színházának, balett- és opera-társulatának. Nem is értem igazán, hogy nekünk miért nem éri meg, tényleges színpadra állítással, műsorra venni Gounodnak ezt a művet?

Az opera alapja teljes mértékben a shakespearei szöveg, annyit változtatott a szövegkönyv író (vagy dramaturg) az eredeti drámán, hogy a kriptában játszó jelenetben Júlia ébredésekor, Rómeó még életben van, tehát, egy csodálatos duettben el tudnak búcsúzni egymástól. (Ilyen műfaj az opera!) Két olyan énekest állított az Operaház a színpadra, hogy kiérdemelték az ovációt. Szemere Zita és Jean-François Borras személyében csodálatos énekeseket ismerhettünk meg.

Tudjuk, hogy Júlia 14 éves volt és Rómeó, sem lehetett sokkal több, tehát két gyerekről van szó, akiket, jelen esetben, két felnőtt alakított (nem úgy, mint Zeffirelli filmjében, ahol valóban két gyerek játszotta a párost). A két énekes nem állt mereven a közönség felé fordulva, hanem egymásra nézve, egymás kezét fogva énekelték el utolsó dalukat, és tényleg egymásnak, hihetőek voltak!

Igazán műsorra tűzhetné az Operaház a Rómeó és Júlia opera változatát!

2016. 05. 29. vasárnap Erkel Színház

Ermanno Wolf-Ferrari: **Sly**

ERKEL
SZÍNHÁZ
TITKOSTUL

Schweigt William (Shakespeare nyomán írt)
Libretto after William Shakespeare by ➤ Giovanni Forzano
Készült / Directed ➤ Gábor Pál
Színdísztervező / Set designer ➤ Mária Pál
Zenevezető / Musical director ➤ Rajkó Márk
Koreográfus / Choreographer ➤ Károlyi Zoltán
Kísérő / Orchestral director ➤ Károlyi Zoltán

Hangszer / Conductor ➤ György László

A világ legnagyobb / Featuring:
Christophers Vá. Niki / a part ➤ Károlyi Zoltán
Közreműködő / a part ➤ Károlyi Zoltán
Boly ➤ Károlyi Zoltán
John Pálos, színpad / a part ➤ Csaba Antal

A Shakespeare-évszázad egy igazi csúcspontja volt az Erkel Színházban: Wolf-Ferrari Sly című műve. A színpadon a klasszikus operák mellett a modern művek is szerepeltek, és a közönség is élvezte a színpadi varázst. A művet a színházban először a Magyar Állami Operaházban láthatjuk, és a Magyar Állami Operaházban is a legújabb Magyar Állami Operaházban láthatjuk Gábor Pál rendezésében.

Having a great experience at the Erkel Theatre during the Shakespeare season will be a memorable one: Wolf-Ferrari's Sly. Although the composer originally gained fame for his successful comic operas, Sly is a different kind of story: after starting as a comedy, it transforms into a somewhat tragedy based on the induction scene in Shakespeare's The Taming of the Shrew; the music, however, bears the hallmarks of his earlier comic operas, with strong parallels to Offenbach's tales of Hoffmann as well. See a connection between the Hungarian State Opera and the National Theatre of Lugano was directed by Gábor Pál.

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
KÖZREMŰKÖDŐK
www.opera.hu

ERKEL
SZÍNHÁZ
TITKOSTUL

sly
Ermanno Wolf-Ferrari

Opera három felvonásban, két részben, két részben, magyar nyelven.
Opera in three acts, two parts, in Italian, with Hungarian subtitles.

Bemutató ➤ 2016. május 27., Erkel Színház
Premiere ➤ 27 May 2016, Erkel Theatre

Doublé előadás ➤ 2016. május 29.
Further date ➤ 29 May 2016

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
KÖZREMŰKÖDŐK
www.opera.hu

Ki ez a Ferrari? Hogyan került ez a mű a Shakespeare + Fesztivál keretébe? És hogy-hogy ezt az operát ténylegesen színpadra állították? Ezekre a kérdésekre szép sorban választ kaptunk! Előrebocsátom, hogy én ezt a darabot nem tartottam volna érdemesnek arra, hogy megnézzem! (Mások is lehettek így, mert az Erkel Színház félig üres volt!) Az Uram volt a „felbujtó”, mert Ő válogatta és vette a jegyeket a fesztiválra. Nagyon jól tette! Állítom, hogy az idei operai évad egyik legszebb, legjobb előadását láttunk! Köszönet érte.

Akkor nézzük a kérdéseket sorban:

Ermanno Wolf-Ferrari 1876-1948. Olasz anya és német apa gyermeke. Festőnek készült, mint az édesapja, de zenésznek tehetségesebbnek bizonyult. Az első Világháború előtt a legnépszerűbb zeneszerzővé vált, vígoperáival, amelyeket Goldoni műveiből írt. (Többnyire.) Az I. Világháború azonban rémálom volt Ferrari számára, mert a két hazája egymás ellen harcolt. Búskomorságba esett. Hegedű és zongora szonátákat, zenekari műveket írt a továbbiakban. 1948-ban Velencében halt meg és a Szent Michel-szigeten lett eltemetve.

Az opera azon az alapon került a fesztivál műsorába, hogy Shakespeare Makrancos Katájának prológjából származik a történet, tehát az alapszöveg Shakespeare-től való.

Az opera cselekménye:

Egy londoni kocsmában közkedvelt vendége, Christopher Sly költő egy alkalommal ájulásig issza magát, Westmoreland grófja pedig úgy dönt, megviccelik a poétát: előkelő ruhába öltöztetik, a palotába viszik, és elhitetik vele, hogy ő maga a gróf, akiért szép „felesége”, Dolly imádkozik, hogy tízévi álmából végre felébredjen. Valójában azonban a kegyetlen tréfa az, amiből Slynek eszmélnie kell...

Az Operaház a Szegedi Nemzeti Színházzal közösen tűzte műsorára ezt a művet és a következő évadban még fogják játszani. (L. Zsuzsinak üzenem, hogy az Operabarátok Köre a kedvezményes előadásainak sorába vette!) Szegeden pedig műsoron van. Ezért történhetett, hogy „rendes” előadás keretében játsszák el az operát és nem hangversenyszerűen.

Eleinte zavart, hogy az opera cselekményének megértése miatt olvasni kellett a szöveget, amitől nem tudtam igazán a színpadra figyelni. Ráadásul a nagyon sok szöveget nem voltam képes annyi idő alatt teljesen elolvasni, mint amennyi időt hagytak rá. De valahogyan megszoktam a gyors váltást, vagy már nem olvastam el mindent, nem tudom, de lekötött a zene, az énekesek, a cselekmény, vagy lelassult a kiírás, ezt már nem tudom eldönteni. Egyszer csak azt vettem észre, hogy már nem figyelek semmire, már ott vagyok a színpadon benne a darabban, egyszerre mindenkinek a szerepében és nagyon fájt nekem, ami Sly-vel történik!

Ezt az embert viccből, alaposan megsértik, a földre tapossák és ebben az aljasságban részt vesz a meglátott és megszeretett nő, akinek már-már minden szavát elhitte, és akkor jött a hirtelen ébredés, a valóság, a kiábrándulás, a fájdalom és a bánat. Hiába a hölgy megbánása, a tényleges szerelmének bevallása, már késő Sly-nek meg kell halnia. A vígjátékként induló „vicces” történet így válik komoly drámává. Ilyen megalázást valóban nem lehet túlélni! Szegény, szegény Sly!

Ha ennyire bele tudtam magam élni, akkor már nincs szükség arra, hogy a szereplőket méltassam, hiszen annyira hihetők voltak! Nem tűnt fel az sem, hogy játszanak, hogy énekelnek, hogy színházban vagyok, tehát minden, minden nagyon tökéletes volt. Azt hiszem, ezért az érzésért járnak az emberek színházba, moziba, vagy éppen foci meccsre, és ez az érzés ritkán adatik meg!

Kiegészítés az ART71 2016 04 30 sz. levelemhez:

Múlt hónapi levelemben számoltam be a Rohonc című darab főpróbájáról, amelyről utólag elmondhatom, hogy a történekről, eléggé elnagyolt tájékoztatást leltem az Interneten. De most találtam egy olvasói levelet a Népszabiban (2016.05.13. szám) és idemásoltam, mert, azt gondolom a cikkről, hogy hiteles forrás, amiből kiderülhet az igazság, valamint több információt tartalmaz, mint amennyit eddig tudtam.

Olvasói levelek

Keres Emil emléke

Szerény terjedelmű írás jelent meg a lapban Keres Emil haláláról. Szeretném ezt kiegészíteni. Ne feledjük el, milyen volt egykoron Raszkolnyikov szerepében, Kafka K-jaként a színpadon vagy a Húsz óra című filmben az újságíró szerepében.

Nagyszerű előadóművész is volt! Elbűvölve hallgattuk a Kláris Körben, a Krúdy Gyula Irodalmi Körben, a Művészetharók Egyesületében, a Cserhát Irodalmi Körben – ahogy Kelen Károly írta – „értelemre figyelő, nyugodt és világos versemóniát”. Egy kicsit megismertük a humanista szemléletű, mindenkihez kedves, szolgálatkész embert is, aki szeretettel vállalta ismeretlen írók, költők – a mi munkáink – előadását. Szívvél-jellel, a színházi ember tudásával, szakértelmével készítette fel a felolvasó-színházi estjeink közreműködőit, és szerepet is vállalt egy-egy előadásunkban. Költő is volt. 1995-ben jelent meg Hány élet volt ez?... címmel a verseskötete.

Sok életet élt a színpadon. És most az egyetlen életét is befejezte. De az emléke bennünk él tovább.

Tárkányi Imre
Budapest

Hol sírjaink...

Tempus omnia relevat.

Az idő mindenre fényt derít.

A Nobel-díjas Elfriede Jelinek

Rohonc, avagy az öldöklő angyal című különleges, vitatható minőségű drámáját mutatták be nemrég a Tesla színházban a Rátkai Márton Színházi Műhely művészei.

A dráma magyar és osztrák emberek szörnyű tetteit súrti térben és időben ugráló színdarab keretei közé. A magyar állam munkaszolgálatra kényszerített sok-sok zsidót is, majd átadta őket a Német Birodalomnak, amely halálra dolgoztat-ta őket, birodalmi védőfalat; tankelhárító és lövészárkokat építtetett velük a kegyetlen telben. Csak a kőszegi koncentrációs táborokban mint egy háromezren haltak meg az igen hideg 1944–45-ös télben. Csontjaik ma is a felszínre ki-ki fordulva láthatók a guba-hegyi tömegsírok jel-telen gödreiben. Németek vezették a táborokat, magyarok is őrizték a foglyokat, és magyarok szekereztek ki a napi 20–40 hullát a temetkezési helyekre. Amikor a Vörös Hadsereg március vége felé egyre jobban megközelítette Kőszegét, a németek elrendelték a táborok kiürítését, és a még járőképeseket gyalogmenetben elindították Mauthausen felé. A sörgyári táborban a betegeket egy rögtönzött gázkamrában próbálták megölni, de ezt hamvagal csinálták: a fuszott gázkamra kiürítésekor sok fogoly még hörgött, vonaglott, élt. Meg kellett ölni őket.

A téglagyári táborban a legyengült járásképteleneket és a betegeket vonatra rakták. Később mint fű-ösleges terhet visszatoltatták őket a rechnitzi (rohonci) vasútállomásra. Köztük apámat és ikertestvérét

is. Innét az útközben meghaltakkal együtt a 180–200 emberi roncsot Batthyány Margitnak a város közepén lévő majorságába, egy kereszt alakú pajtába szállították. Ez 1945 nagyszombatján, március 24-én történt. Húsvét tiszteletére Batthyányné, Thyssen-Bornemisza Margit grófnő mulatságot rendezett városi kastélyában a rohonci notabilitásoknak, Volkssturm-tagoknak, SS-eknek. A mulatság fénypontjaként e díszes társaság egy része az alkobólól feltűzelve és felbátorodva elment a pajtához egy kicsit gyilkolni; jött szórakozva agyonlőtték, agyonverték a foglyokat. Másnap a kastély pincéjében elhelyezett másik magyar munkaszolgálatos csoporttal összeszedték a sírok körül még fellelhető véres ruhadarabokat, eldobott iratokat, és a sírok fölött el-egyengették a földet. Egyikük túlélte és leírta a takarítás történetét. Mind-ebben nem volt semmi különleges. Akkor mindennapi rutin volt az em-berirtás. Ez is csak egy lett volna a sok ezer közül, ha a rohonciak nem tagadják el a sírok helyeit. Volt per is 1946-ban, amikor a helyszínen két tanú által készített helyszínrajzokon pontosan feltűntették a sírok helye-it. A tárgyalás előtt, úgy hírlík, két terhelő tanút „ismeretlenek” meg-ölték, egynek a bázát felgyújtották. Nincsenek holttestek, nincsenek ta-núik. Nem ítélték el senkit a csipet-nyi kisváros egymást jól ismerő la-kói közül. A gyilkosok a grófnővel együtt egy idő után visszatértek, és háborítatlanul éltek Rohoncon még évtizedekig. A tárgyalás iratanyagát

a helyszínrajzokkal együtt eltűntet-ték 68 évre, egészen 2013-ig.

A sírokat anyám 1946-tól keres-tette. Kötégnyi levelet hagyott rám. Mindenki hallgatott, mint a sír. Amikor végre kimehettünk a betve-nes évek vége felé, a helyszínen kér-dezősködtünk. Sem előtte, sem utá-na nem találkoztam olyan gyűlöl-ködő pillantásokkal, mint amilye-neket a megkérdezett, fejüket rázó idősebbek lövöltek felénk. A sírok máig sem kerültek elő, pedig Heinz Fischer osztrák államfő 2012-ben, a rohonci Szabadtéri Múzeum ava-tásán megígérte nekünk is, hogy addig nem nyugszik, amíg a sírokat nem találják meg. 2013-ban keres-gettek is egy kicsit, de nem ott, ahol a helyszínrajz szerint lenniük kel-lene, és nem is a legalkalmasabb módszerekkel.

Jelének a kilencvenes években erről a 180–200 ember levadászá-sával fénypontjára jutó vérfagyasz-tó éjszakai orgiáról írt csodálatos és sokat vitatott drámát, melyet a Tes-la Teátrum megdöbbentő erővel, le-nyűgöző rendezésben, kiváló színé-szi játékkal, gyönyörű fordításban adott elő. A Népszabadság is írt ko-rábban a darab két magyarorszá-gi bemutatójáról. Fáj, hogy a Tesla színházbeli előadásról nem olvas-hattam lapjukban.

dr. Vadász Gábor
orvos

A Főnem: oldalon megjelenő vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség álláspontját.
A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a mag nem rendelt kéziratokat rövidítés és szerkesztés-központ a lap nyomtatott vagy online változatában.

Kívánok jó nyaralást annak, Aki még nem volt, Aki pedig már meg is érkezett, annak kellemes pihenést.

Budapest, 2016. 05. 31.

ihici